

SKOGSMÄSTARPROGRAMMET
Examensarbete 2018:23

Enkätundersökning om Borås Stads skolskogar

Survey of Borås municipality school forest

Johannes Svensson

Examensarbete i skogshushållning, 15 hp
Serienamn: Examensarbete /SLU, Skogsmästarprogrammet 2018:23
SLU-Skogsmästarskolan
Box 43
739 21 SKINNSKATTEBERG
Tel: 0222-349 50

Enkätundersökning om Borås Stads skolskogar

Survey of Borås municipality school forest

Johannes Svensson

Handledare: Börje Börjesson, SLU Skogsmästarskolan

Examinator: Eric Sundstedt, SLU Skogsmästarskolan

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Självständigt arbete (examensarbete) med nivå och fördjupning G2E med möjlighet att erhålla kandidat- och yrkesexamen

Kurstitel: Kandidatarbete i Skogshushållning

Kurskod: EX0624

Program/utbildning: Skogsmästarprogrammet

Utgivningsort: Skinnskatteberg

Utgivningsår: 2018

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Serienamn: Examensarbete/SLU, Skogsmästarprogrammet

Serienummer: 2018:23

Omslagsbild: "Stigen till lärandet". Foto: Johannes Svensson.

Nyckelord: utomhuspedagogik, barns hälsa, skapande skolskog.

Sveriges lantbruksuniversitet
Skogsvetenskapliga fakulteten
Skogsmästarskolan

FÖRORD

Jag har alltid haft ett brinnande intresse för skog men på senare år även fått ett större intresse för människor och deras åsikter. Därför såg jag det som ett lämpligt tillfälle att kombinera dessa två intressen i det avslutande examensarbetet på skogsmästarskolan. Grunden till allt läggs i skolan och är därför ett mycket viktigt område, att få göra en undersökning inom detta såg jag som mycket givande. Min uppväxt med flera lärare i min närhet har troligen starkt bidragit till mitt intresse för frågor som rör skola och utbildning. Min förhoppning är att detta arbete kan vara till hjälp i skolans värld, där det kommer eleverna till nytta.

Jag vill rikta ett stort tack till alla som hjälpt mig i arbetet med examensarbetet, med stora som små frågor. Personalen på Tekniska Förvaltningen i Borås Stad har varit mycket hjälpsam i de frågor och funderingar jag haft. Ett extra stort tack vill jag ge Kent Claesson och Anders Hägerström, för stort engagemang och intresse. Samt min mycket hjälpsamma handledare på skogsmästarskolan, Börje Börjesson.

Borås 2018-07-31

Johannes Svensson

Innehållsförteckning

ABSTRACT	1
1. INLEDNING	3
1.1 Vikten av att vara ute.....	3
1.2 För bättre hälsa.....	3
1.3 Borås stad	4
1.4 Skogen i skolan.....	4
1.5 Att vara ute	4
1.6 Skog för barn.....	4
2. MATERIAL OCH METODER	7
3. RESULTAT	8
3.1 Enkätutskick grundskolor	8
3.2 Enkätutskick förskolor	12
4. DISKUSSION	17
5. SAMMANFATTNING	21
6. REFERENSLISTA	23
6.1 Publikationer	23
6.2 Internetdokument	23
6.3 Personliga dokument	23
7. BILAGOR	25

ABSTRACT

As a thesis, I have conducted a survey in collaboration with the technical administration Borås city, which deals with examining elementary schools and preschools use of school forests. And look at how it can develop in the future to better match the educational activities.

The survey was done because I am interested in the more social values that a forest can encompass and highlight the importance of staying out in the forest. It is important to work for children and young people to have good opportunities to have school to some extent outside.

These answers showed surprisingly big differences between primary and lower secondary school and use school forests. From the majority of respondents, many wanted more information and help to develop the use of school forests. The survey also demonstrated a great interest from schools for these issues. Surveys provide answers to the different requirements that elementary schools and preschools have in the school forests and provide opportunities for improvement of the forest forests, both in Borås city and in a broader perspective.

Specifically, it provides answers to which schools want help with the creation and development of school forests. It shows the differences in the use and requirements between primary and lower secondary schools and preschools. This provides a good basis for well-adapted school forests for each activity.

One big question is how to make it even more accessible for schools to use school forests in everyday life. One word is that it must be easy to use.

1. INLEDNING

Syftet med detta examensarbete är att belysa hur skolskolorna i Borås Stad används och hur dessa kan utvecklas i framtiden. Undersökningen kommer ske genom en enkätundersökning som skickas ut till berörda skolor i Borås Stad. Genom att få kännedom om hur användningen ser ut idag blir det enklare och mer precist att kunna rikta lämpliga resurser i framtida projekt. Vidare är förhoppningen att detta arbete även kan användas i ett vidare perspektiv då man kan applicera detta på skolskolor rent generellt.

1.1 Vikten av att vara ute

I dagens samhälle har skogen och naturen på ett naturligt sätt blir allt längre från merparten av befolkningen. Därför blir det allt viktigare att det aktivt jobbas för att människor ska komma ut i skogen och naturen. Som allt annat läggs grund för kunskaper och förhållningssätt tidigt i skolan. Barn som tidigt är ute i naturen och skapar sig ett förhållningssätt med den kommer med större sannolikhet fortsätta ha detta i vuxen ålder. Därför är det viktigt att i ett tidigt skede bedriva viss del av undervisning med naturen som bas.

Grönområden har visat sig även främja socialt deltagande och interaktion mellan människor. Bra grönområden är mycket positivt för barns psykiska, fysiska, sociala och motoriska utveckling. Vistas barn mycket i grönområden rör dom sig mer vilket gör dem friskare. Koncentrationsförmågan rent generellt påverkas positivt (Johansson A, Kollberg S, Bergström K, 2009).

Naturen är en mycket bra pedagogisk miljö för elevers lärande. I dessa miljöer får eleverna möjlighet att använda sina sinnen i högre utsträckning. Upplevelserna blir mer levande. Man har funnit att både elever och lärare är aktivare under skoldagen om naturmiljön används under lektioner och raster. Detta gör att eleverna blir mer aktiva under inomhuslektionerna. Naturen har visat sig vara en bra lärandemiljö för barn som på olika sätt har det svårt att koncentrera sig i de vanliga lektionsmiljöerna (Rydberg D, Aronsson M, 2004).

1.2 För bättre hälsa

Det finns mycket forskning som visar på det viktiga av att vara ute. Att vara ute i naturen främjar både den fysiska och psykiska hälsan. Genom att vara ute ökar den fysiska aktivitetsnivån, samt att stressnivåerna minskar. Detta är tydligt i alla åldersgrupper men extra tydligt bland den äldre och yngre befolkningen (Johansson A, Kollberg S, Bergström K, 2009).

1.3 Borås stad

Borås Stad är en stor skogsägare som jobbar aktivt med sin skötsel av sina skogs- och parkinnehav. Borås Stad är en skogsägare som har valt att ha extra stort fokus på hänsyn till naturvård och friluftsliv. Det totala skogsinnehavet är cirka 9 500 hektar. 5 800 hektar används primärt för traditionellt skogsbruk. 1 200 hektar är avsatt för naturreservat. Till frilufts- och naturvårdsskog är det cirka 2 500 hektar som används för detta ändamål. Stadsförvaltningen jobbar aktivt för att skapa bra och funktionella förutsättningar för att kommuninvånarna ska få tillhanda goda förutsättningar för att vara ute i naturen. Inte minst har Borås Stad ett mycket stort engagemang angående att skapa förutsättningar för skolorna i kommunen att bedriva pedagogisk verksamhet i skolskogar. De finns hela 23 skolskogar runt om i kommunen. Målet för dessa är att det ska finnas goda förutsättningar för barnen att vara ute i naturen på ett enkelt och naturligt sätt (Borås Stad, 2017).

1.4 Skogen i skolan

Skogen i skolan är ett samverkansprogram mellan skolan och olika skogliga intressenter. Verksamheten bedrivs på skolans villkor och dess syfte är att skapa upplevelser och kunskapsutbyte med skogen som bas. Deras mål är att med skogen som utgångspunkt skapa pedagogiska verktyg och använda utomhuspedagogiska tillämpningar. Till stor del är tanken att teori och praktik ska tillämpas tillsammans (Skogen i Skolan, 2017).

1.5 Att vara ute

Att vara ute är positivt på många sätt, det är sällan man känner sig så naturligt trött som när man varit ute. Det är något djupt grundat i oss att vi mår bra efter att man varit ute och rört sig. Att få barnen att vara ute mer och skapa naturliga sätt att röra på sig kan vara mycket givande på många sätt. Inte enbart vinningen som kommer från den rent fysiska aktiviteten, utan också att genom de mentala fördelar som kommer från detta.

Att bedriva mer utomhusundervisning skapar även variation i undervisningen och vardagen för eleverna. Att ha variation i vardagen bör man inte underskatta! Detta har flera fördelar, då variation skapar utrymme för olika former av lärande, samt att det skapar förutsättningar för att fler elever kommer trivas lite bättre. Genom att vara mer ute i undervisningen bidrar det till en bredare bas för lärandet.

1.6 Skog för barn

En miljö som många barn tycker är intressant att vara i är den som innehåller stor variation, en bra miljö är många gånger där skogen och ängen möts. Där det finns en hel del öppna ytor, dessa ska varvas med skogsbryns täta buskage. Variation är nyckelord, det ska inte upplevas statiskt för att vara lämpligt ur ett barns synvinkel. Platser som ofta upplevs som mycket uppskattade är platser

med vidsträckt utsikt, tillgång till vatten och inte minst att tillgången till klättrvänliga träd är god. Skogens förmåga till lekupplevelser och interaktivt lärande bygger mångt och mycket på skogens möjligheter till upptäcktsfärder och ett visst mått av äventyr. För att skogen ska uppskattas att vara i året runt bör det finnas ett gott skydd för väder och vind. Detta skapas lämpligen genom att ha träd och buskar som är åretruntgröna, med fördel finns det gott om yviga och täta träd som skapar skugga när det är varmt och skydd mot höstregnet. Att främja ett bra lokalklimat är viktigt. Allt som skapar bättre förutsättningar för att det ska bli lättare att vara ute bör man arbeta med.

Bra skogar i detta sammanhang kännetecknas av att det finns en balans mellan trygghet och utmaning i en lagom blandning. Viktigt vid skapandet och skötsel av dessa skogar är att tänka sig in i barnens värld och skapa en gradient från innemiljö till utemiljö. Det bör finnas utrymme och möjligheter för barnen att skapa egna platser i skogen, att skapa något eget (Rydberg A, Aronsson M, 2004).

Som i alla skolmiljöer så bör det även i skogen finnas möjligheter till att både vara mycket aktiv, men det är lämpligt om det även finns platser som ger ostördhet och vila. En bra skog är där man kan få låta fantasin flöda och känna sig trygg.

2. MATERIAL OCH METODER

I detta kapitel redogörs för hur arbetsgången och tillvägagångsättet för arbetet varit. Detta ska ligga till grund för att kunna gå tillbaka och se hur arbetet gått till, vilka metoder som har använts för att skapa underlag för diskussion.

Metoden för datainsamlingen har varit en till största delen kvantitativ enkätundersökning, även till en liten del har jag använt mig av kvalitativa frågor. För att inte få för mycket svårbearbetat material har jag till största andel använt mig av stängda frågor. Enkätundersökningen består av totalt 15 frågor. Se bilaga 1 för komplett missivbrev och enkätutskick. Enkäten skickades ut i fysisk brevform, inte som mejl. Enkäten skickades med Borås Stads internpost. Fyra veckor efter att enkäten hade sänts ut skickades det även ut en påminnelse till alla som inte hade svarat på enkäten, för att på så sätt få upp svarsfrekvensen. Påminnelsen skickades på mejl.

Enkäten har totalt 15 frågor där merparten är av kvantitativ karaktär. Fråga ett är mer en allmän fråga för att ha en systematik gällande datainsamlingen och se vilken skola svaret är från. Fråga två är en mer övergripande fråga för att se vilka årskurser den frågande mest jobbar med. Fråga tre till 13 är rent kvantitativa frågor med enda svarsalternativ JA eller NEJ undantaget fråga nio där även VET EJ är ett svarsalternativ. Fråga 14 och 15 är kvalitativa frågor med öppna svarsalternativ.

Målet är att få en bättre bild av om skogarna används i den dagliga utbildningen och vad som kan förbättras.

Processen startades med att föra en dialog och komma överens med handledare på Tekniska förvaltningen, Borås Stad om inom vilken urvalsgrupp och tillvägagångsätt som var lämpligast att tillämpa. När detta var bestämt började processen med att göra relevanta litteraturstudier av valt ämne och metoder för att genomföra processen.

Under utformningen av enkäten och missivbrevet har jag haft hjälp av enkätboken (Trost J, Hultåker O, 2017).

3. RESULTAT

Sammanställning av enkätutskick med svar från Borås Stads grundskolor och förskolor. Enkätsvaren kommer presenteras separat mellan grundskolor och förskolor.

Genom att kunna göra jämförelser mellan hur grundskolorna och förskolorna har svarat kan det ge bra svar på hur de olika verksamheterna uppfattar sin skolskog, samt ge bra underlag för en mer anpassad skötsel och skapande av skolskogar. Då de olika verksamheterna har olika behov, mycket på grund av att de har olika ålderskategorier på barnen.

Enkäten skickades ut till totalt 116 grundskolor och förskolor, varav 38 stycken är grundskolor och 78 stycken förskolor. I Bilaga 2 finns alla grundskolor och förskolor som har fått enkäten till sig.

Totalt svarade 43 stycken grundskolor och förskolor på enkäten vilket ger en total svarsfrekvens på 37 procent. Det var 18 stycken av grundskolorna som svarade på enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 47 procent. Av förskolorna var det 25 stycken som svarade på enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 32 procent av de tillfrågade.

Svaren från fråga ett för både grundskolor och förskolor kommer inte redovisas i enkäten på grund av att den bara innehåller kontaktuppgifter för respektive skola. Svaren för fråga två ligger som bifogad bilaga under respektive skolas fritextsvar.

3.1 Enkätutskick grundskolor

För merparten av grundskolorna så är det rektorn på respektive skola som svarat på enkäten. I vissa fall är det lärare från olika årskurser som svarat. Årskurserna som merparten av grundskolorna jobbar med är förskoleklass till sexan. Flertalet har även högstadiet, sjuan till nian.

Svar för varje fråga från respektive grundskola finns som Bilaga 3.

Tabell 3.1 Sammanställning av de grundskolor som svarat på enkäten.

Aplaredskolan	Fristadskolan
Borgstenaskolan	Kerstinsgården
Byttorpskolan	Rångedalaskolan
Daltorpskolan	Sandaredskolan
Dannikeskolan	Sandgårdskolan
Ekarängskolan Förskoleklass	Sandhultskolan
Ekarängskolan År 1	Sjömarkensskolan
Ekarängskolan År 3	Särlaskolan
Ekarängskolan År 4	Trandaredskolan
Ekarängskolan År 4-6	Tummarpskolan
Ekarängskolan Fritidshem	Äsperedskolan
Engelbrettsskolan	

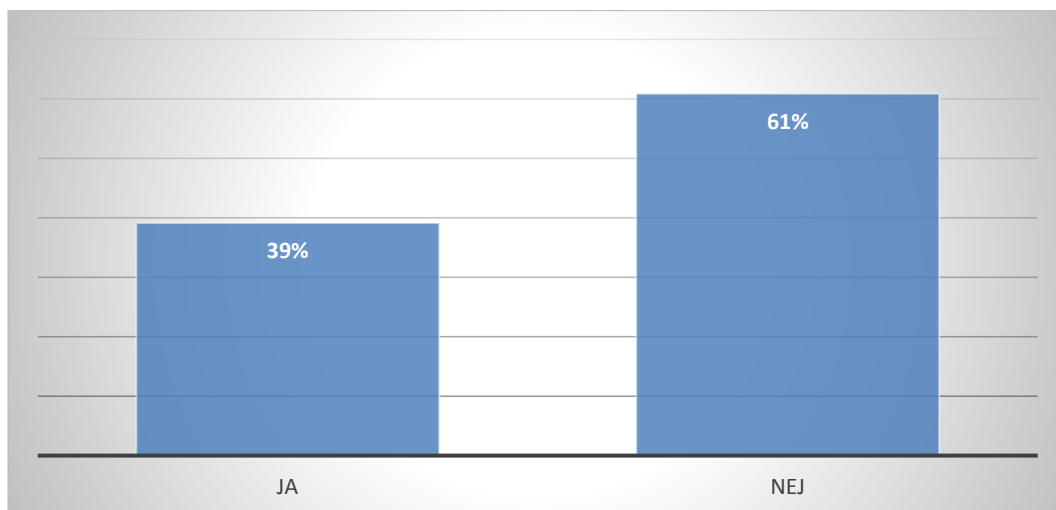
Fråga tre ger en bra inblick av hur många av de svarande som anser sig ha tillgång till en skolskog. Det är inte alla av dessa som har en skolskog på Borås Stads egen mark utan i vissa fall är den belägen hos privata markägare. Hela 91 procent av de svarande säger sig ha en skolskog.

Fråga fyra gällande hur stor användningen av skolskogarna är i den dagliga verksamheten ger en större spridning. 52 procent säger att de inte använder skolskogen i det dagliga arbetet, vilket innebär att 48 procent säger sig använda den i det dagliga arbetet.

Fråga fem menar att det är 16 stycken av grundskolorna som anser att avståndet till sin skolskog vara lämpligt. Det motsvarar 76 procent av de tillfrågade. 24 procent tycker alltså att avståndet inte är lämpligt till skolskogen.

Fråga sex handlar om de som har skolskogar anser att den iordninggjorda skolskogen är anpassad till verksamheten. 77 procent tycker den är väl anpassad för sin verksamhet. 23 procent anser inte att skolskogen är tillräckligt anpassad till sin dagliga verksamhet.

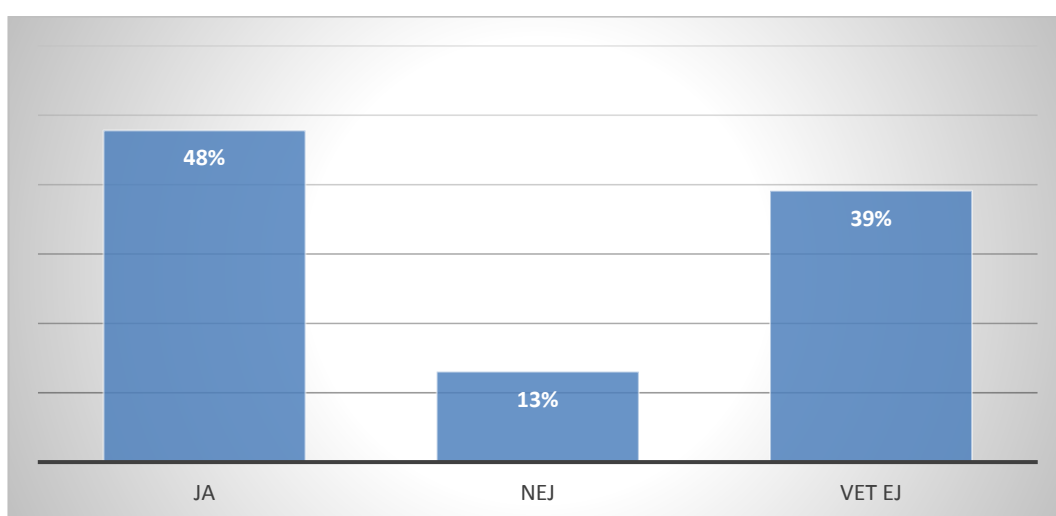
Fråga sju ger svar på om grundskolorna i Borås Stad anser sig ha fått tillräcklig med information om skolskogarna. Som figur 3.1 visar är det 39 procent som anser sig fått tillräckligt med information.

Figur 3.1 Om grundskolorna anser att dem fått tillräcklig information om skolskogarna.

Svaret från fråga åtta är samstämmigt från samtliga grundskolor. 100 procent av de 23 tillfrågade skolorna anser att det är positivt med en skolskog i dess närhet. Att det är 100 procents svarsfrekvens på ja visar på en samstämmighet mellan skolorna. Men troligare är att frågan är ställd på ett sådant sätt att den leder dem som svarar på frågan till att svara ja.

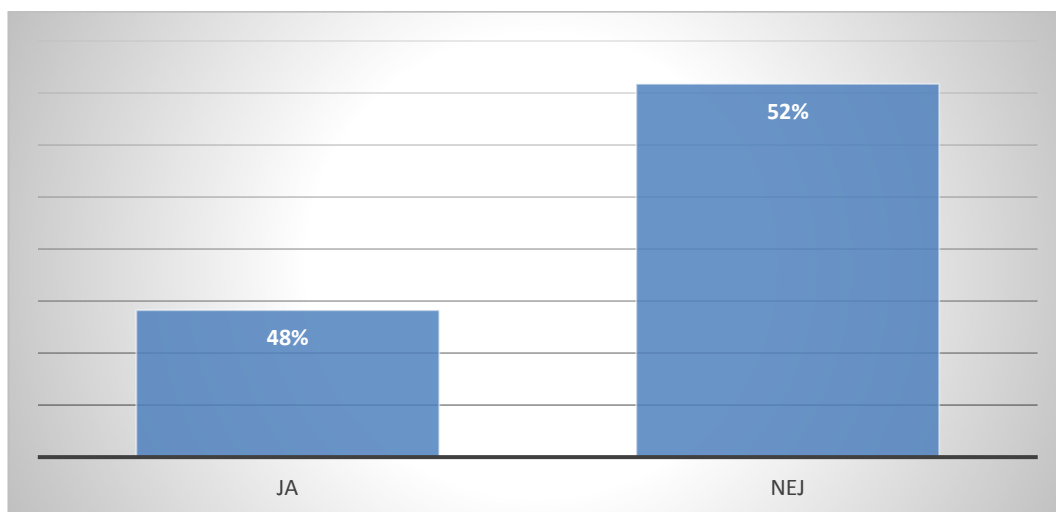
Fråga nio gällande om skolorna upplever att skolskogarna är välskötta. Här är det en del olika uppfattningar på detta område. 48 procent upplever att de är välskötta. 13 procent upplever att de inte är välskötta, medan 39 procent anser sig inte ha någon uppfattning om detta. En anledning till att det är hela 39 procent som inte anser sig ha en uppfattning om skolskogarna är välskötta eller inte kan bero på att det eventuellt är svårt att klart definiera vad som anses är välskött, det finns säkerligen en hel del skillnad i uppfattning i denna fråga.

Figur 3.2 Om grundskolorna upplever skolskogarna som välskötta.

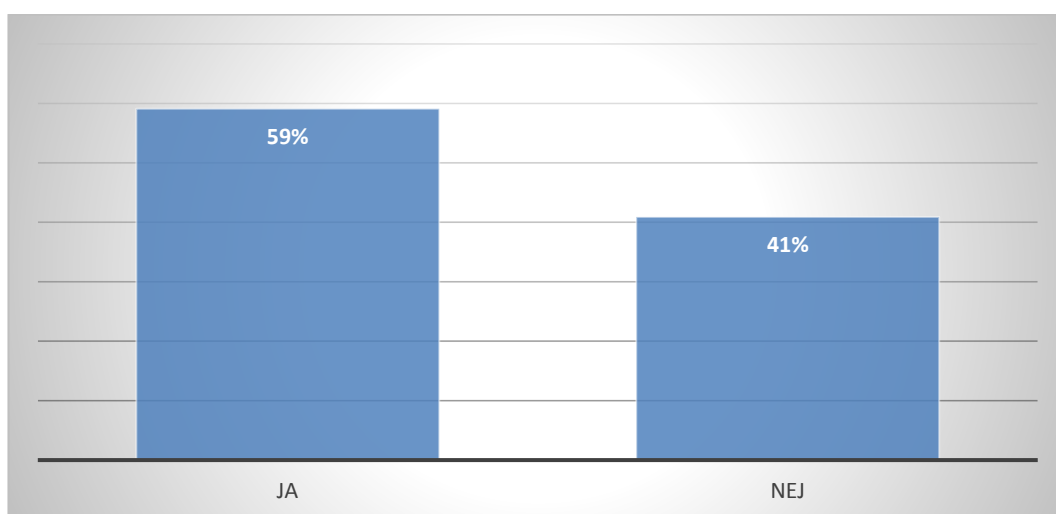
Fråga tio, är ni medvetna om organisationen Skogen i Skolan. Elva stycken av de tillfrågade grundskolorna känner på något sätt till organisationen Skogen i Skolan medan 12 stycken inte har kännedom om organisationen, 48 respektive 52 procent. Det som bör tas i beaktning angående denna fråga är att det är den svarandes kännedom om organisationen som tas upp. Det är inte orimligt att det finns andra medarbetare på respektive skola som känner till Skogen i Skolan.

Figur 3.3 Kännedomen om organisationen skogen i skolan.

Även fråga elva ger ett samstämmigt svar från grundskolorna, anser ni det vara viktigt att bedriva pedagogisk verksamhet ute i skogen. 100 procent av grundskolorna svarade ja på frågan.

Fråga tolv om grundskolorna har några specifika mål på att bedriva mera undervisning ute. 59 procent av de tillfrågade har uppsatta mål, medan 41 procent säger sig inte ha några specifika mål för detta.

Figur 3.4 Procentuella fördelningen över grundskolor som har specifika mål på att bedriva mera undervisning ute eller ej.

Fråga 13 är en mer övergripande fråga där grundskolorna får svara på om de efterfrågar mer information om skolskogarna inom Borås Stad. Där varade 78 procent att dem skulle vilja få tillgång till mer information, medan 22 procent anser sig ha tillräckligt med information om skolskogarna i Borås Stad.

Svaren från fråga två, 14 och 15 presenteras i sin helhet som bilaga 4 i resultat delen presenteras det intressanta fakta som kommit fram och vilka gemensamma nämnare grundskolorna har i sina kommentarer.

En stor önskan är från flertalet av de skolor som inte har någon iordningställd skolskog är att det skapas en sådan som är anpassad för deras verksamhet. Att det byggs vindskydd och sittplatser är det flertalet grundskolor som efterfrågar. Detta tycker många är en viktig punkt utifrån att öka tillgängligheten för grundskolorna. Flera av skolorna anser att om skogarna hade varit belägna närmare hade de blivit använda mera.

Att det städas och hålls efter med sly och skräp är något som skolorna efterfrågar, då flera uppfattar det som att det skräpas ner en hel del. Nedskräpningen sker framförallt av utomstående som är där.

Att det är klart och tydligt vart grundskolorna ska vända sig för att söka information och anmäla till exempel skador på bänkar och vindskydd är något som flera påpekar i sina kommentarer. Samarbete mellan skolorna för att utveckla kunskapsutbytet angående skolskogarna är en intressant synpunkt som några av de svarande tagit upp.

Att få mer kunskap om hur pedagogerna kan använda skolskogarna i den dagliga verksamheten är viktigt, då det skulle underlätta om det fanns mer färdigt material som är anpassat för ändamålet. Någon form av genomgång av skolskogarna är det flera som uttrycker önskemål om. Det kan till exempel vara en genomgång av flora och faunan som finns i skolskogen. Detta för att det skulle kunna användas som underlag i undervisning, lämpligen inom biologiekationer.

3.2 Enkätutskick förskolor

För merparten av förskolorna så är det förskolechefen på respektive förskola som svarat på enkäten. Åldern som förskolorna jobbar är ca ett år till sex år gamla barn. Svar för varje fråga från respektive förskola finns som bilaga fem.

Generellt är förskolorna mer oense i sina synpunkter än grundskolorna som är mer samstämmiga i sina uppfattningar.

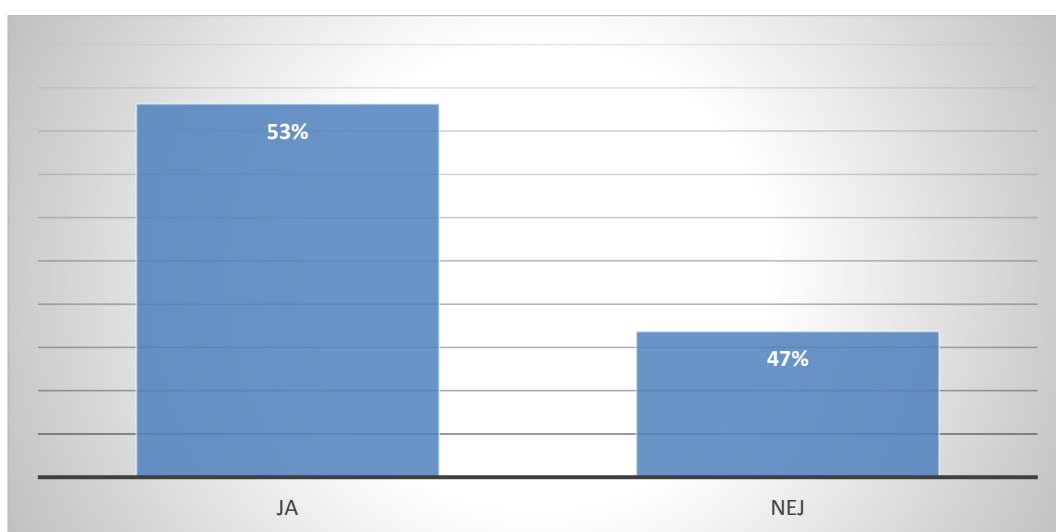
Tabell 3.2 Sammanställning av de förskolor som svarat på enkäten.

Aplaredsförskola	Positivgården
Asklandagården	Rångedalgårdensförskola
Dalsjögården	Sjöbogården
Frufällegården	Skattkistan
Hulta Ängar förskola	Skogsgläntanförskola
Hällegården	Tokarpsbergsförskola
Hässlegården	Virvelvinden
Kärnhuset förskola	Våglängdsgården
Lilla safiren förskola	Ängsgården
Linneagården	Äsperedsgården
Lorensbergsgårdens	Östergården
Lövängenförskola	Östermalmsgårdens
Melltorp förskola	

Fråga tre angående om förskolorna anser sig ha tillgång till en skolskog. Här är det 52 procent som anser att de har tillgång till det, medan 48 procent inte anser sig ha tillgång till en skolskog.

Fråga fyra om förskolorna använder sig av skolskogar i sin dagliga verksamhet säger sig 36 procent att dem gör det. 64 procent säger däremot att de inte använder de i sin dagliga verksamhet.

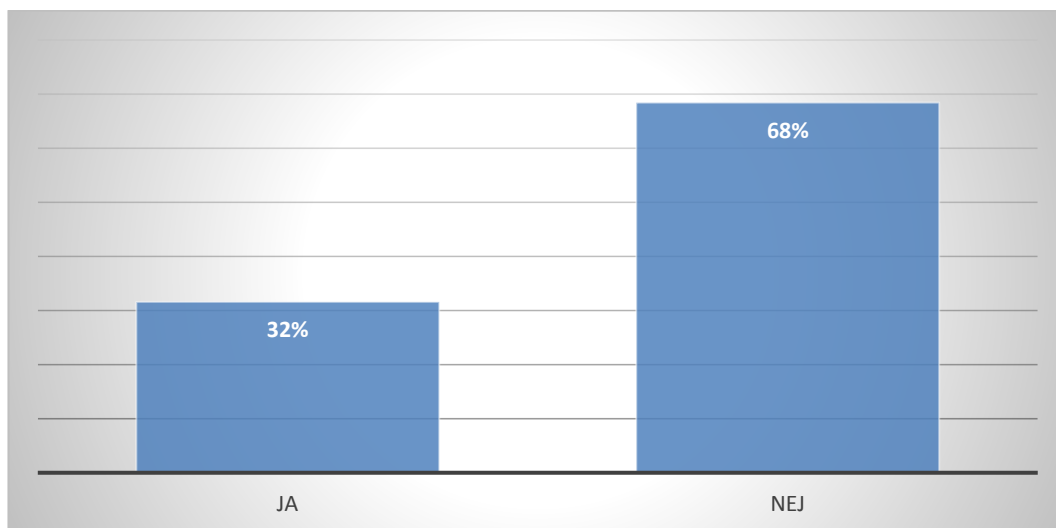
Fråga fem om avståndet är lämpligt till skolskogarna är förskolorna kluvna i sina svar. 53 procent uppfattar det som att avståndet till skolskogen är lämpligt. 47 procent anser att avståndet är olämpligt utifrån deras användande.

Figur 3.5 Procentuella fördelningen över om förskolorna anser avståndet lämpligt till skolskogen.

Vid fråga sex svarar nio av förskolorna ja och tio svarade nej på frågan om de tycker att skolskogarna är anpassade för sin verksamhet. Det motsvarar 45 procent respektive 55 procent.

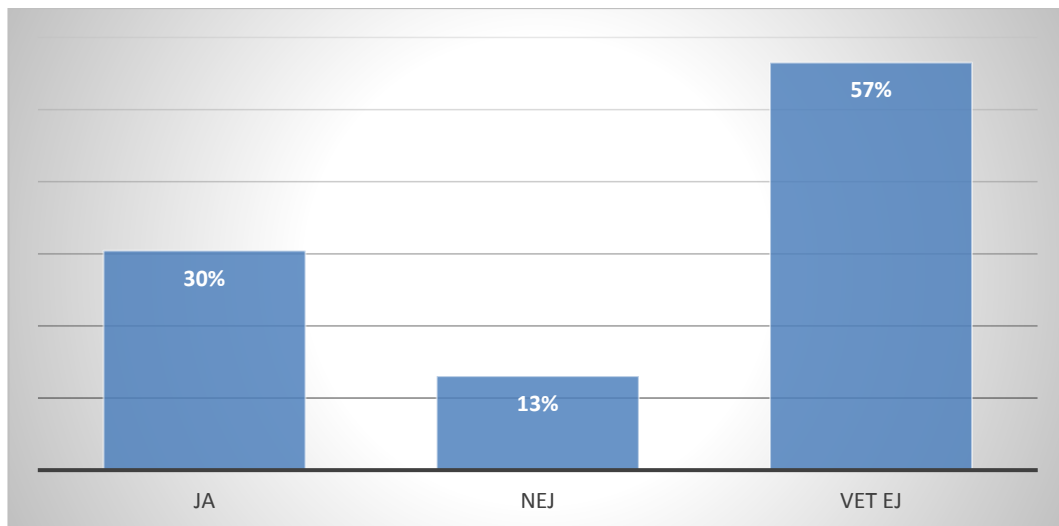
Fråga sju påvisar ett missnöje som förskolorna har som genomsyrar svaren. Bara 32 procent anser sig ha fått tillräcklig information om skolskogarna, medan hela 68 procent inte tycker de har fått tillräcklig information inom ämnet.

Figur 3.6 Hur stor andel av förskolorna som anser sig ha fått tillräcklig information om skolskogarna.

Fråga åtta ger ett mycket samstämmigt svar från förskolorna, samma som för grundskolorna. 100 procent av de svarande svarade ja på frågan om de anser det vara positivt att det finns en skolskog i deras närhet.

Fråga nio om förskolorna anser att skolskogarna är välskötta eller inte har stor spridning på svaren. 30 procent av de svarande anser att skolskogarna är välskötta medan bara 13 procent anser dessa vara sämre skötta. Hela 57 procent av de svarande bedömer att de inte har någon uppfattning i frågan.

Figur 3.7 Andelen av förskolorna som anser att skolskogarna är välskötta.

Fråga tio är om förskolorna är medvetna om organisationen Skogen i Skolan. Bara 26 procent säger sig vara medvetna om organisationen. Det innebär att 74 procent inte säger sig känna till organisationen. Det är de som svarat på enkäten som givit sin åsikt i detta så det är inte en omöjlighet att det finns andra medarbetare på förskolorna som känner till organisationen även om svaret är nej på enkäten.

Fråga elva ger även här ett samstämmigt svar från förskolorna. Alla 23 av de svarande förskolorna anser det vara viktigt att bedriva pedagogisk verksamhet ute i skogen. 100 procent samstämmighet i frågan.

Fråga tolv angående om förskolorna har några specifika mål med att bedriva mera undervisning ute svarar 78 procent att de har specifika mål med att göra detta. 22 procent av de tillfrågade menar att de inte har några specifika mål med att bedriva mera undervisning ute.

Fråga 13 om förskolorna vill ha mer information om skolskogarna i Borås Stad visar att 73 procent av de svarande förskolorna gärna ser att de skulle få tillgång till mer information. 27 procent av förskolorna vill inte ha mer information.

Svaren från fråga två, 14 och 15 presenteras i sin helhet som bilaga sex i resultat delen presenteras det intressanta fakta som kommit fram och vilka gemensamma nämnare förskolorna har i sina kommentarer.

Generellt för förskolorna är att de skulle vilja ha mer iordningställda skolskogar som passar dem mer. En åsikt som kommer fram är att flera tycker att skolskogarna endast är anpassade för större barn och då inte passar deras verksamhet lika bra. Vindskydd och sittplatser är önskemål från flera av förskolorna, en mer iordningställd miljö.

Förskolorna är ofta ute i skogen och har verksamhet men då ofta inte i iordningställda skolskogar, utan de får använda de lämpliga miljöer som finns nära tillhands. Generellt kan inte förskolorna gå lika långt som grundskolorna kan för att komma till skolskogarna. Då den främsta anledningen är att förskolorna har mindre barn som inte klarar att gå lika långt.

De förskolor som säger sig ha en skolskog använde då ofta den som grundskolan har. De har inga egna iordningställda skolskogar, utan nyttjar det som finns nära tillhands. Flertalet av förskolorna uppfattar det som det är utomstående som är och förstör och skräpar ner de iordningställda skolskogarna

4. DISKUSSION

Enkäterna ger spännande information om hur grundskolorna och förskolorna ser på och använder skogen i sin verksamhet. Detta ger bra underlag för att kunna utveckla både skötsel och användande av skolskogarna i Borås stad. På vissa av frågorna är grundskolorna och förskolorna mycket samstämmiga i sina svar. På flera punkter skiljer det relativt mycket sig åt. Generellt är grundskolorna mer homogena i sina svar medan förskolorna har mer olika syn i svaren. Detta kan bero på flera saker men det jag tror ligger till grund för varför förskolorna är mer olika i sina svar är att dessa inte fått så mycket information om detta. De hamnar lite i skymundan i dessa frågor och det gör att de inte har fått samma information till sig. Ett litet missnöje med att mer få anpassa sig efter grundskolorna kan man se.

Fråga tre om grundskolorna och förskolorna anser sig ha tillgång till en skolskog påvisar ganska stora skillnader, där 91 procent av grundskolorna anser sig ha en skolskog medan bara 52 procent av förskolorna anser sig ha en specifik skolskog. Detta tycker jag påvisar att förskolorna får mindre information angående dessa frågor. Att komma upp i 100 procent för alla skolor bör vara målet. I många fall så kan en skolskog användas av flera olika skolor, beroende på geografiskt läge. Hur lätt det är för Borås Stad att skapa en skolskog i deras regi beror självklart mycket var de har sitt markinnehav. Flera av skolorna säger sig använda privat mark för att bedriva undervisning i. Detta är en bra lösning så länge alla parter är överens om förutsättningarna. Ifall inte Borås stad har egen skog i närheten bör skolorna få bra hjälp med att skapa en skolskog på privat mark om förutsättningarna finns. Viktigt att alla skolor får samma hjälp i dessa frågor.

Förskolorna använder skolskogarna mindre i sin dagliga verksamhet än grundskolorna. Detta har säkert en del koppling till att de har mindre tillgång till ordnade skolskogar och att de som framgår från flera håll bedömer att det är för långt att gå till en ordnad skolskog för deras barn. Det är stor skillnad att gå med barn i treårsålder eller barn som är i tioårsåldern. Avståndet är ännu viktigare för förskolorna för att de ska kunna utnyttja skolskogar, då avstånden snabbt blir övermäktiga för de minsta.

Överlag är det mycket viktigt att jobba för ökad tillgänglighet av skolskogarna, då det måste ses som enkelt att komma ut i skogen för att man ska använda den. Detta anser jag vara lika viktigt både ur pedagogernas och barnens synvinkel. Är det enkelt kommer fler använda skogen i den dagliga verksamheten.

Både fråga fem och sex påvisar att förskolorna är mer missnöjda med avstånd och anpassning av skolskogarna. Detta tror jag inte är svårare att förklara än att det beror på helt enkelt att man primärt vid skapandet av skolskogarna har haft grundskolorna i första åtanke och deras ålderskategori av individer. Förskolorna har mer fått ta det som finns tillhanda, vilket tydligt påvisas i dessa frågor.

Överlag tror jag inte att nyskapande av fler nya skolskogar nödvändigtvis är det man bör lägga mest energi på, då Borås Stad redan har en stor mängd skolskogar. Många gånger handlar det om information, att tydliggöra för alla parter var dessa finns och hur de på bästa sätt kan utnyttjas. Det krävs inga jättestora insatser för att kunna åstadkomma detta.

Fråga åtta och elva är alla skolor oerhört samstämmiga i svaren. 100 procent har svarat ja. Egentligen säger inte dessa svar så mycket, utan det handlar till viss del om hur frågorna är ställda, till exempel frågan om skolorna anser det vara viktigt att bedriva pedagogisk verksamhet i skogen. Där har 100 procent ansetts att det är viktigt. Jag tror merparten av de svarande också tycker det men självklart finns de individuella skillnader i hur viktigt de tycker det är. Frågan är ställd på ett sådant sätt att den inbjuder till att svara ja, samt att jag är mycket tveksam om pedagoger utåt sett skulle säga att det inte tycker det är viktigt med pedagogisk verksamhet i skogen.

Skogen i Skolan har en del att arbeta med i sitt arbete att nå ut med information till skolorna och då i synnerhet till förskolorna, där bara 26 procent säger sig veta vad organisationen är. Grunden för att vara i skogen läggs tidigt och förskolorna är oerhört viktiga för att skapa ett intresse och göra det naturligt och lättare att vara i skogen. Då förskolorna ofta är mer naturligt ute om än kanske inte alltid i en iordningställd skolskog än grundskolorna och ofta efterfrågar mer information finns det bra utvecklingspotential för skogen i skolan, i synnerhet i förskolorna.

Ca 75 procent av både grundskolorna och förskolorna efterfrågar mer information om skolskogarna och hur de kan användas på bästa sätt i den pedagogiska verksamheten. Jag tycker detta är ett sundhetstecken att det är en så stor andel som efterfrågar detta. Detta tyder på ett intresse hos skolorna som bör uppskattas och uppmuntras!

Det har självklart uppkommit svårigheter under gång med olika saker under processen med examensarbetet, men överlag tycker jag det har flutit på bra. Jag upplever det som merparten av de svarande har förstått innebörden med enkätfrågorna. Då detta alltid kan ge upphov till frågor hur man bäst formulerar sig angående frågorna. Frågorna åtta och elva har gett väldigt enhetliga svar. Jag tror detta till viss del beror på hur jag formulerade frågorna. Detta är något som jag tar med mig för framtiden. Att få upp svarsfrekvensen är något som oftast behöver arbetas med när det handlar om enkätundersökningar. Det jag framförallt har funderat på i detta fall är om det varit bättre att skickat enkäten på mejl till ansvariga personer. Detta kan jag bara spekulera om det skulle gett en högre svarsfrekvens. Påminnelsen skickades per mejl och min uppfattning är att det inte var någon större fördel med att skicka enkäten på mejl. Fördelen är dock att korrespondensen går fortare med mejl.

Något som flera skolor efterfrågar är mer hjälp med att identifiera vad de finns för flora och fauna i skolskogarna som används, hur man på så sätt kan utveckla kunskaperna om vad som finns i skolskogen.

Överlag tycker jag Borås Stad har ett mycket positiv och aktivt arbete för att bistå skolorna med lämpliga skogsområden. Det finns som enkäten påvisar utvecklingspotential inom framför allt vissa områden. Det som bör tas i beaktning, då framförallt gällande förskolorna är att det tillkommer förskolor i en rask takt och det kan vara svårt att hänga med i denna utveckling inom dessa områden, då det är en process i sig att få till lämpliga skogsområden. I vissa fall har Borås Stad inte tillgång till lämpliga markområden inom lämpligt avstånd till berörd skola. Det som Borås Stad dock alltid bör hjälpa till med är just kunskap och information inom detta område. Sedan är det så att vissa av de frågor som berör mer pedagogisk karaktär bör skolförvaltningen vara som ansvarar för och tar tag i, medan frågor av mer praktiska saker så som skapandet av skolskogen ligger mer hos Tekniska Förvaltningen.

Det är viktigt att det fortsatt arbetas för att skolorna har tillgång och kunskap om skogar och hur de kan användas i den dagliga verksamheten. Det är utan tvekan viktigt att barn får vara ute och alla hälsofördelar som kommer av det är högst samstämmiga.

5. SAMMANFATTNING

I samarbete med tekniska förvaltningen Borås stad har jag gjort en enkätundersökning som handlar om att undersöka grundskolorna och förskolornas användande av skolskogar, samt se på hur det kan utvecklas i framtiden för att passa den pedagogiska verksamheten bättre.

Undersökningen gjordes därför jag är intresserad av de mer sociala värden som en skog kan generera och lyfta fram betydelsen av att vistas ute i skogen. Det är viktigt att jobba för att barn och ungdomar får goda möjligheter att ha undervisning till viss del ute.

Svaren påvisade förvånansvärt stora skillnader mellan hur grundskola och förskola ser på och använder skolskogar. Från merparten av de svarande var det många som vill ha mer information och hjälp för att kunna utveckla användandet av skolskogarna. Undersökningen påvisade också ett stort intresse från skolorna för dessa frågor. Undersökning ger svar på vad för olika krav grundskolor och förskolor har på skolskogarna samt ger förutsättningar för förbättringar av skolskogarna, både inom Borås stad och även i ett vidare perspektiv.

Konkret ger det svar på vilka skolor som vill ha hjälp med skapandet och utvecklandet av skolskogar, det visar skillnaderna på användandet och kraven mellan grundskolorna och förskolor. Detta ger ett bra underlag för väl anpassade skolskogar för respektive verksamhet.

En stor fråga är hur man gör det än mer lättillgängligt för skolorna att använda skolskogarna i vardagen. Ett ledord är att det måste vara lätt att använda, blir det lätt att använda kommer skolorna vara ute mer och alla dess fördelar som kommer av det.

6. REFERENSLISTA

6.1 PUBLIKATIONER

Johansson A., 2009. *Grönområden för fler-* en vägledning för bedömningen av närhet och attraktivitet för bättre hälsa.

Rydberg D., 2004. *Vår tätortsnära natur-* en bok om förvaltning och skötsel.

Trost J., 2017 Enkätboken

6.2 INTERNETDOKUMENT

Borås Stad

<https://www.boras.se/kommunochpolitik/skogochmark/kommunensskogar.4.461763c21582ce0434bf2596.html>

Skogen i skolan

<https://www.skogeniskolan.se/>

6.3 PERSONLIGA DOKUMENT

Kent Claesson, Skogsförvaltare Borås Stad.

7. BILAGOR

Bilaga ett

Borås Stads Skolskogar

Hej!

Jag som skriver till er heter Johannes Svensson och studerar mitt tredje och sista år på Skogsmästarskolan, Skinnskatteberg. I samarbete med Borås Stad, Tekniska Förvaltningen gör jag nu den avslutande delen av mina studier. Detta innebär att göra ett examensarbete vid Sveriges Lantbruksuniversitet (Nivå C) på 15hp i skogshushållning.

Denna undersökning skickas ut till alla skolor inom Borås Stad där ni får möjlighet att göra er röst hörd angående skolskogarna i Borås Stad. Syftet med undersökningen är bland annat att se på vilka sätt skolskogarna kan utvecklas och hur stor användningen är i den pedagogiska verksamheten.

Om ni har några frågor angående undersökningen är det bara att höra av sig antingen via telefon eller mejl.

Ni som svarar på enkäten kommer självfallet få ta del av resultatet från undersökningen.

Svaren skickar ni in senast den 27 april i det bifogade svarskuvertet.

Stort tack för er medverkan.

Johannes Svensson

Skogsmästarskolan

josn0008@stud.slu.se

073-087 54 75

Enkät om skolskogar i Borås Stad

1. Vilken skola företräder ni?

Namn:

Befattning:

Skola:

Mejl:

2. Vilka årskurser arbetar ni mest i?

3. Har ni en skolskog? (Oavsett svar på denna fråga, ser jag gärna att ni svarar på resterande frågor ni kan besvara)

JA

NEJ

4. Använder ni skolskogarna i er dagliga verksamhet?

JA

NEJ

5. Är avståndet lämpligt till skolskogen?

JA

NEJ

6. Anser ni att skolskogarna är anpassade för er verksamhet?

JA

NEJ

7. Har ni fått tillräcklig information om skolskogarna?

JA

NEJ

8. Anser ni att det är positivt att det finns en skolskog i er närhet?

JA

NEJ

9. Upplever ni att skolskogarna är välsköta?

JA

NEJ

VET EJ

10. Är ni medvetna om organisationen Skogen I Skolan?

JA

NEJ

11. Anser ni det vara viktigt att bedriva pedagogisk verksamhet ute i skogen?

JA

NEJ

12. Har ni några specifika mål på att bedriva mera undervisning ute?

JA

NEJ

13. Skulle ni vilja ha mer information om skolskogarna i Borås Stad?

JA

NEJ

14. På vilket sätt skulle skolskogarna kunna utvecklas för att passa er verksamhet bättre?

15. Övriga synpunkter?

Bilaga två

Skola		
Aplaredsskolan	Fristadsskolan	Sjöboskolan
Asklandaskolan	Gula Skolan	Sjömarkensskolan
Bergdalsskolan	Gånghesterskolan	Slättängsskolan
Bodaskolan	Hestra Midgård	Svaneholmsskolan
Borgstenaskolan	Kerstingsgården	Svedjeskolan
Bredaredsskolan	Kilskolan	Särlaskolan
Byttorpsskolan	Kinnarummaskolan	Trandaredsskolan
Dalsjöforsskolan	Kristinebergsskolan	Tummarpsskolan
Daltorpsskolan	Myråsskolan	Viskaforsskolan
Dannikeskolan	Målsrydsskolan	Äsperedsskolan
Ekarängsskolan	Rångedalaskolan	
Engelbräktsskolan	Sandaredsskolan	
Erikslundsskolan	Sandgårdsskolan	
Fjärdingskolan	Sandhultsskolan	

Förskola

Alprosgården	Götagården	Kärnhuset förskola
Aplaredsförskola	Hedvigsborgsgården	Kärrabacken förskola
Asklandagården	Herrgårdsleken	Liljeberget förskola
Björkgården	Holmen förskola	Lilla safiren förskola
Björkängen	Hulta Ängar förskola	Linneagården
Blåklinten	Hällegården	Lorensbergsgårdens
Bodagården	Hässlegården	Lärkansförskola
Byttorpsgården	Kransmossensförskola	Lövängensförskola
Bäckaryd	Kristinegården	Mariagården förskola
Dalsjögården	Kronängsgården	Melltorp förskola
Dammen	Kullagården	Milstensgårdens förskola
Ekegården	Kvarnenförskola	Moldeparkenförskola
Frufällegården	Kvarngården förskola	Naturleken
Gärdesgården	Kyrkbacken förskola	Nordtorpförskola

Norrbygården	Skogsängen
Norrbykolansförskola	Solgården
Parkgårdens förskola	Svanungensförskola
Positivgården	Södergårdedn
Pumpkällargården	Sörmarksgården
Rullan	Tallbackensförskola
Rångedalgårdensförskola	Tokarpsbergsförskola
Sagansförskola	Torgetsförskola
Savannenförskola	Trandaredsgårdensförskola
Sjöbogården	
Sjögårdensförskola	
Skattkistan	
Skogsläntanförskola	
Skogsstjärnan	

Fråga tre

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredskolan
JA		Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
JA		Daltorpskolan
JA		Dannikeskolan
JA		Ekarängskolan Förskoleklass
JA		Ekarängskolan År 1
JA		Ekarängskolan År 3
JA		Ekarängskolan År 4
JA		Ekarängskolan År 4-6
JA		Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrectsskolan
JA		Fristadskolan
JA		Kerstingsgården
	NEJ	Rångedalaskolan
JA		Sandaredskolan
JA		Sandgårdskolan
JA		Sandhultskolan
	NEJ	Sjömarkensskolan
JA		Särlaskolan
JA		Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
JA		Äsperedskolan
21	2	

Fråga fyra

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredskolan
JA		Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
	NEJ	Daltorpskolan
JA		Dannikeskolan
	NEJ	Ekarängskolan Förskoleklass
	NEJ	Ekarängskolan År 1
	NEJ	Ekarängskolan År 3
	NEJ	Ekarängskolan År 4

	NEJ	Ekarängskolan År 4-6
	NEJ	Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrektsskolan
	NEJ	Fristadskolan
JA		Kerstinsgården
	NEJ	Rångedalaskolan
	NEJ	Sandaredskolan
JA		Sandgärds skolan
JA		Sandhultskolan
	NEJ	Sjömarkens skolan
JA		Särlaskolan
JA		Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
	NEJ	Äsperedskolan
11	12	

Fråga fem

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredskolan
JA		Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
	NEJ	Daltorpskolan
JA		Dannikeskolan
	NEJ	Ekarängskolan Förskoleklass
JA		Ekarängskolan År 1
	NEJ	Ekarängskolan År 3
	NEJ	Ekarängskolan År 4
JA		Ekarängskolan År 4-6
JA		Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrektsskolan
JA		Fristadskolan
JA		Kerstinsgården
JA		Rångedalaskolan
JA		Sandaredskolan
JA		Sandgärds skolan
JA		Sandhultskolan
		Sjömarkens skolan
		Särlaskolan
JA		Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
	NEJ	Äsperedskolan
16	5	

Fråga sex

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredskolan
JA		Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
	NEJ	Daltorpskolan
JA		Dannikeskolan
	NEJ	Ekarängskolan Förskoleklass
JA		Ekarängskolan År 1
JA		Ekarängskolan År 3
JA		Ekarängskolan År 4
JA		Ekarängskolan År 4-6
JA		Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrectsskolan
	NEJ	Fristadskolan
JA		Kerstinsgården
	NEJ	Rångedalaskolan
JA		Sandaredskolan
JA		Sandgärds skolan
JA		Sandhultskolan
		Sjömarkens skolan
	NEJ	Särlaskolan
JA		Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
JA		Äsperedskolan
17	5	

Fråga sju

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredskolan
	NEJ	Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
	NEJ	Daltorpskolan
	NEJ	Dannikeskolan
	NEJ	Ekarängskolan Förskoleklass
JA		Ekarängskolan År 1
JA		Ekarängskolan År 3
	NEJ	Ekarängskolan År 4
JA		Ekarängskolan År 4-6
JA		Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrectsskolan
	NEJ	Fristadskolan
	NEJ	Kerstinsgården

	NEJ	Rångedalaskolan
	NEJ	Sandaredskolan
JA		Sandgärds skolan
	NEJ	Sandhultskolan
	NEJ	Sjömarkens skolan
	NEJ	Särlaskolan
	NEJ	Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
	NEJ	Äsperedskolan
9	14	

Fråga åtta.

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredskolan
JA		Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
JA		Daltorpskolan
JA		Dannikeskolan
JA		Ekarängskolan Förskoleklass
JA		Ekarängskolan År 1
JA		Ekarängskolan År 3
JA		Ekarängskolan År 4
JA		Ekarängskolan År 4-6
JA		Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrektsskolan
JA		Fristadskolan
JA		Kerstinsgården
JA		Rångedalaskolan
JA		Sandaredskolan
JA		Sandgärds skolan
JA		Sandhultskolan
JA		Sjömarkens skolan
JA		Särlaskolan
JA		Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
JA		Äsperedskolan
23	0	

Fråga nio

JA	NEJ	VET EJ	Skola
JA			Aplaredskolan
JA			Borgstenaskolan
JA			Byttorpskolan

		VET EJ	Daltorpskolan
		VET EJ	Dannikeskolan
		VET EJ	Ekarängskolan Förskoleklass
JA			Ekarängskolan År 1
JA			Ekarängskolan År 3
		VET EJ	Ekarängskolan År 4
JA			Ekarängskolan År 4-6
	NEJ		Ekarängskolan Fritidshem
JA			Engelbrektsskolan
		VET EJ	Fristadskolan
	NEJ		Kerstinsgården
		VET EJ	Rångedalaskolan
JA			Sandaredskolan
JA			Sandgårdskolan
		VET EJ	Sandhultskolan
		VET EJ	Sjömarkensskolan
JA			Särlaskolan
		VET EJ	Trandaredskolan
	NEJ		Tummarpskolan
JA			Äsperedskolan
11	3	9	

Fråga tio

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredskolan
	NEJ	Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
JA		Daltorpskolan
	NEJ	Dannikeskolan
	NEJ	Ekarängskolan Förskoleklass
JA		Ekarängskolan År 1
JA		Ekarängskolan År 3
	NEJ	Ekarängskolan År 4
	NEJ	Ekarängskolan År 4-6
	NEJ	Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrektsskolan
	NEJ	Fristadskolan
	NEJ	Kerstinsgården
JA		Rångedalaskolan
	NEJ	Sandaredskolan
JA		Sandgårdskolan
JA		Sandhultskolan
	NEJ	Sjömarkensskolan

	NEJ	Särlaskolan
JA		Trandaredskolan
	NEJ	Tummarpskolan
JA		Äsperedskolan
11	12	

Fråga elva

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredskolan
JA		Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
JA		Daltorpskolan
JA		Dannikeskolan
JA		Ekarängskolan Förskoleklass
JA		Ekarängskolan År 1
JA		Ekarängskolan År 3
JA		Ekarängskolan År 4
JA		Ekarängskolan År 4-6
JA		Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrektsskolan
JA		Fristadskolan
JA		Kerstinsgården
JA		Rångedalaskolan
JA		Sandaredskolan
JA		Sandgärds skolan
JA		Sandhultskolan
JA		Sjömarkens skolan
JA		Särlaskolan
JA		Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
JA		Äsperedskolan
23	0	

Fråga tolv

JA	NEJ	Skola
	NEJ	Aplaredskolan
JA		Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
	NEJ	Daltorpskolan
JA		Dannikeskolan
JA		Ekarängskolan Förskoleklass
		Ekarängskolan År 1
	NEJ	Ekarängskolan År 3

	NEJ	Ekarängskolan År 4
JA		Ekarängskolan År 4-6
JA		Ekarängskolan Fritidshem
JA		Engelbrectsskolan
	NEJ	Fristadskolan
JA		Kerstinsgården
JA		Rångedalaskolan
JA		Sandaredskolan
	NEJ	Sandgärds skolan
JA		Sandhultskolan
	NEJ	Sjömarkens skolan
	NEJ	Särlaskolan
	NEJ	Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
JA		Äsperedskolan
13	9	

Fråga 13

JA	NEJ	Skola
	NEJ	Aplaredskolan
JA		Borgstenaskolan
JA		Byttorpskolan
JA		Daltorpskolan
JA		Dannikeskolan
JA		Ekarängskolan Förskoleklass
	NEJ	Ekarängskolan År 1
JA		Ekarängskolan År 3
JA		Ekarängskolan År 4
	NEJ	Ekarängskolan År 4-6
JA		Ekarängskolan Fritidshem
	NEJ	Engelbrectsskolan
JA		Fristadskolan
JA		Kerstinsgården
JA		Rångedalaskolan
JA		Sandaredskolan
	NEJ	Sandgärds skolan
JA		Sandhultskolan
JA		Sjömarkens skolan
JA		Särlaskolan
JA		Trandaredskolan
JA		Tummarpskolan
JA		Äsperedskolan
18	5	

Aplaredskolan

2. F-6

Borgstenaskolan

6: Delvis

14: Vi har utformat vår skolskog själv med hjälp av föräldrar. Mer vindskydd och plats för att bedriva undervisningar.

Byttorpskolan

2. årskurs 5 (4-6)

14. Svår fråga. Ett samarbete om skolskogar och avdelningschefer kring detta skulle vara bra. Nätverksträffar med andra skolor som arbetar med/har skolskog för att kunna utveckla verksamheten.

15. Fint att vi har möjlighet att ha en skolskog. Ibland svårt att få alla på skolan att använda den.

Daltorpskolan

2. F-6

10. Lite

14. ex. ngt förråd i skolskogen. Ev ngn form av avgräsning av området (utan att "förta" skogsidyllen)

Dannikeskolan

2. SO. Ämnen i alla årskurser 1-6

14. Vi har ingen iordningställd skolskog utan vi går till en plats där vi har uteverksamhet i kommunsbogen. Vi skulle verkligen vilja ha en riktig skolskog för att kunna utveckla vår pedagogiska verksamhet.

Ekarängskolan

2. Förskoleklass

14. För våra 6 åringar blir det för långt att gå då vi har endast 4h/dag och lunchen ligger i mitten av skoldagen. Det är nog ca 3km en väg, varav halva vägen är terräng.

15. Hade varit bra med en liten "naturnära" eller alternativ skolskog för våra barn så vi också kan komma iväg- Gör man det till en heldagsaktivitet med lunch i skogen blir det så sällan. Man skulle vilja ha något mer lättillgängligt så det faktiskt blir av.

2. 3

4. Regelbundet i perioder

5. För långt. Behöver minst en halvdag.

14. Närmare skolan. Minst två "stock sittplatser" en bit från varandra så man kan dela upp gruppen.

2. 4

2. 4-6

9. Tack vare en snäll pensionär.

14. Det handlar bara enbart om resurser. Du kan inte gå till skogen som ensam vuxen med ansvar för en klass.

Ekarängskolan Fritidshem

2. f-2 3-6

5. Men bara på lov

9. skräp + klotter vindskydd

10. enskild personal känner till hemsidan

12. avståndet för långt till skolskog

14. Ved på plats, låst utrymme (material) för oss och allmänhet.

Engelbrektskolan

2: F-klass

9: Ibland blir det ett tillhåll för ungdomar. Vi får städa efter helgerna.

12: Utematematik, F-klass, Rörelselek i fritidsverksamhet.

14: Regnskydd förr mellanmålet så vi inte är så väderberoende.

15: Just nu är jag anställd på Engelbrektskolan, men arbetar på Björkhöjdsskolan.

I dagsläget använder vi Engelbrektskolans skolskogsplats! Vi får se i framtiden

vart man arbetar? Hur stor kommer Björkhöjdsskolan bli? Vad har

Björkhöjdsskolan för behov? Kan vi samverka med Et skolan i framtiden?

Under v. 16 kommer Navet till oss och vi ska ha utematematik. Vi är väldigt nöjda med det bygget som gjordes Ht. 2017 med pengar från Swedbank

Fristadskolan

3. Om med skolskog anses att skolan använder ett skogsområde i undervisningen.

Om det är ett av Borås Stad anvisat område.

6. Vi använder skogen som vi behöver.

Vi har ingen anpassad skog.

8. Att det finns en skog

15. Vi använder skogen för att inom biologin finna arter av växter, för konditionsträning inom idrotten. Samt orienteringsövningar. Skulle vilja veta vem som sköter det skogsparti som finns öster om idrottshallen.

Kerstinsgård-och Tummarpskolan

2. f-3

14. Att det hålls iordning. Det som blir trasigt lagas. Att vi på skolan vet vart vi anmäler skador i vår skolskog.

15. Ev årlig genomgång av alla Borås stads skolskogar.

Kerstinsgård-och Tummarpskolan

2. F-3

14. Rensa sly. Hålla efter.

Rångedalaskolan

14. Skapas i första hand

Sandaredskolan

2. F-6

14. Möjligtvis om det skulle kunna finnas hinderbanor för idrottsverksamheten!

15. En beskrivande skylt vid ingången till skogen vore bra!

Sandgårdskolan

2. 7-9

4. Vissa perioder

6. hyfsat ok

9. Ok

14. Uppdaterade orienteringskartor över området. Allmän uppfräschning av området och utrustning som vindskydd, bänkar etc

Sandhultskolan

14. Vi skulle vilja bygga ett vindskydd. Vi har ansökt om pengar från Sparbankstiftelsen.

15. jag skulle vilja att vi utnyttjade skogen mer. Jag vill veta vem i Borås som är ansvarig för skogen? Vem kontaktar man?

Sjömarkensskolan

15. Jag vet inte om det finns ngn skolskog till sjömarkensskolan. Om inte skulle vi önska det.

Särlaskolan

2: Förskoleklass/Fritids

14: Veta vad dom finns och om det finns nått speciellt i just den skogen

Trandaredskolan

2. F, 1, 2

14. Att en biolog eller liknande gör en inventering över vilka arter(djur, träd, växter, mm) som finns i skolskogen och var.

Info om vad jag som pedagog får göra i skolskogen, tex gräva, flytta stena. Fälla unga träd.

15. Kan tycka att skogsstyrelsen, skogsindustrier, mm visar ganska svalt intresse för att komma ut, informera, mm

Alltid svårt inom vår sektor, att hitta tid för nya projekt/skogsverksamhet. Det blir lätt att man ganska snart bara gör det man brukar göra. Särskilt om man inte riktigt är någon eldsjäl.

Äsperedskolan

3. som vi fixat själva, fått av en bonde

14. Vi skaffade själva en skolskog för flera år sedan. En snäll bonde byggde en grillplats på sin mark åt oss. Dock är den en promenad på 30 min dit. Skötsel ligger på de som vistas där ex vi, bonden samt övriga i byn.

Vi hade önskat en skog närmare som kommunen skulle sköta ex bygga vindskydd, grill, bänkar mm. Hade velat ha tips på lektioner kopplade till läroplanen samt över alla ämnen i skolan.

För de kollegor som inte brinner för utomhuspedagogik kan färdiga lektionsupplägg hjälpa dem.

Bilaga fem

Fråga tre

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredsförskola
JA		Asklandagården
	NEJ	Dalsjögården
	NEJ	Frufällegården
JA		Hulta Ängar förskola
	NEJ	Hällegården
	NEJ	Hässlegården
JA		Kärnhuset förskola
	NEJ	Lilla safiren förskola
	NEJ	Linneagården
	NEJ	Lorensbergsgårdens
	NEJ	Lövängenförskola
JA		Melltorp förskola
	NEJ	Positivgården
JA		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
JA		Skogsglantanförskola
JA		Tokarpsbergsförskola
JA		Virvelvinden
JA		Våglängdsgården
	NEJ	Ängsgården
JA		Äsperedsgården
	NEJ	Östergården
JA		Östermalmsgårdens
12	11	

Fråga fyra

JA	NEJ	Skola
	NEJ	Aplaredsförskola

JA		Asklandagården
	NEJ	Dalsjögården
	NEJ	Frufällegården
JA		Hulta Ängar förskola
	NEJ	Hällegården
	NEJ	Hässlegården
JA		Kärnhuset förskola
	NEJ	Lilla safiren förskola
	NEJ	Linneagården
	NEJ	Lorensbergsgårdens
	NEJ	Lövängenförskola
JA		Melltorp förskola
		Positivgården
JA		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
JA		Skogsgläntanförskola
JA		Tokarpsbergsförskola
	NEJ	Virvelvinden
JA		Våglängdsgården
	NEJ	Ängsgården
	NEJ	Äsperedsgården
	NEJ	Östergården
	NEJ	Östermalmsgårdens
8	14	

Fråga fem

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredsförskola
JA		Asklandagården
	NEJ	Dalsjögården
		Frufällegården
JA		Hulta Ängar förskola
		Hällegården
	NEJ	Hässlegården
JA		Kärnhuset förskola
	NEJ	Lilla safiren förskola
	NEJ	Linneagården
	NEJ	Lorensbergsgårdens
	NEJ	Lövängenförskola
JA		Melltorp förskola
		Positivgården
JA		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan

JA		Skogsgläntanförskola
JA		Tokarpsbergsförskola
JA		Virvelvinden
JA		Våglängdsgården
		Ängsgården
	NEJ	Äsperedsgården
	NEJ	Östergården
	NEJ	Östermalmsgårdens
10	9	

Fråga sex

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredsförskola
	NEJ	Asklandagården
	NEJ	Dalsjögården
		Frufällegården
JA		Hulta Ängar förskola
		Hällegården
	NEJ	Hässlegården
JA		Kärnhuset förskola
	NEJ	Lilla safiren förskola
JA		Linneagården
JA		Lorensbergsgårdens
JA		Lövängenförskola
	NEJ	Melltorp förskola
		Positivgården
JA		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
JA		Skogsgläntanförskola
	NEJ	Tokarpsbergsförskola
	NEJ	Virvelvinden
JA		Våglängdsgården
	NEJ	Ängsgården
	NEJ	Äsperedsgården
	NEJ	Östergården
	NEJ	Östermalmsgårdens
9	10	

Fråga sju

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredsförskola
JA		Asklandagården
	NEJ	Dalsjögården
		Frufällegården

	NEJ	Hulta Ängar förskola
		Hällegården
	NEJ	Hässlegården
JA		Kärnhuset förskola
	NEJ	Lilla safiren förskola
	NEJ	Linneagården
	NEJ	Lorensbergsgårdens
JA		Lövängenförskola
	NEJ	Melltorp förskola
		Positivgården
		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
JA		Skogsgläntanförskola
	NEJ	Tokarpsbergsförskola
	NEJ	Virvelvinden
JA		Våglängdsgården
	NEJ	Ängsgården
	NEJ	Äsperedsgården
	NEJ	Östergården
	NEJ	Östermalmsgårdens
6	13	

Fråga åtta

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredsförskola
JA		Asklandagården
JA		Dalsjögården
JA		Frufällegården
JA		Hulta Ängar förskola
JA		Hällegården
		Hässlegården
JA		Kärnhuset förskola
JA		Lilla safiren förskola
JA		Linneagården
JA		Lorensbergsgårdens
JA		Lövängenförskola
JA		Melltorp förskola
		Positivgården
JA		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
JA		Skogsgläntanförskola
JA		Tokarpsbergsförskola
JA		Virvelvinden

JA		Våglängdsgården
JA		Ängsgården
JA		Äsperedsgården
JA		Östergården
JA		Östermalmsgårdens
21	0	

Fråga nio

JA	NEJ	VET EJ	Skola
JA			Aplaredsförskola
JA			Asklandagården
		VET EJ	Dalsjögården
		VET EJ	Frufällegården
JA			Hulta Ängar förskola
		VET EJ	Hällegården
		VET EJ	Hässlegården
JA			Kärnhuset förskola
		VET EJ	Lilla safiren förskola
	NEJ		Linneagården
		VET EJ	Lorensbergsgårdens
		VET EJ	Lövängenförskola
		VET EJ	Melltorp förskola
		VET EJ	Positivgården
JA			Rångedalgårdensförskola
			Sjöbogården
			Skattkistan
	NEJ		Skogsgläntanförskola
JA			Tokarpsbergsförskola
		VET EJ	Virvelvinden
JA			Våglängdsgården
		VET EJ	Ängsgården
		VET EJ	Äsperedsgården
		VET EJ	Östergården
	NEJ		Östermalmsgårdens
7	3	13	

Fråga tio

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredsförskola
	NEJ	Asklandagården
	NEJ	Dalsjögården
JA		Frufällegården
	NEJ	Hulta Ängar förskola
	NEJ	Hällegården
	NEJ	Hässlegården

JA		Kärnhuset förskola
	NEJ	Lilla safiren förskola
	NEJ	Linneagården
	NEJ	Lorensbergsgårdens
JA		Lövängenförskola
	NEJ	Melltorp förskola
JA		Positivgården
	NEJ	Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
	NEJ	Skogsgläntanförskola
	NEJ	Tokarpsbergsförskola
	NEJ	Virvelvinden
	NEJ	Våglängdsgården
	NEJ	Ängsgården
JA		Äsperedsgården
	NEJ	Östergården
	NEJ	Östermalmsgårdens
6	17	

Fråga elva

JA	NEJ	Skola
JA		Aplaredsförskola
JA		Asklandagården
JA		Dalsjögården
JA		Frufällegården
JA		Hulta Ängar förskola
JA		Hällegården
JA		Hässlegården
JA		Kärnhuset förskola
JA		Lilla safiren förskola
JA		Linneagården
JA		Lorensbergsgårdens
JA		Lövängenförskola
JA		Melltorp förskola
JA		Positivgården
JA		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
JA		Skogsgläntanförskola
JA		Tokarpsbergsförskola
JA		Virvelvinden
JA		Våglängdsgården
JA		Ängsgården
JA		Äsperedsgården

JA		Östergården
JA		Östermalmsgårdens
23	0	

Fråga tolv

JA	NEJ	Skola
	NEJ	Aplaredsförskola
JA		Asklandagården
JA		Dalsjögården
JA		Frufällegården
JA		Hulta Ängar förskola
	NEJ	Hällegården
JA		Hässlegården
	NEJ	Kärnhuset förskola
JA		Lilla safiren förskola
JA		Linneagården
JA		Lorensbergsgårdens
	NEJ	Lövängenförskola
JA		Melltorp förskola
		Positivgården
JA		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
JA		Skogsgläntanförskola
JA		Tokarpsbergsförskola
JA		Virvelvinden
JA		Våglängdsgården
	NEJ	Ängsgården
JA		Äsperedsgården
JA		Östergården
JA		Östermalmsgårdens
17	5	

Fråga 13

JA	NEJ	Skola
	NEJ	Aplaredsförskola
JA		Asklandagården
	NEJ	Dalsjögården
JA		Frufällegården
JA		Hulta Ängar förskola
		Hällegården
JA		Hässlegården
JA		Kärnhuset förskola
JA		Lilla safiren förskola

JA		Linneagården
JA		Lorensbergsgårdens
	NEJ	Lövängenförskola
	NEJ	Melltorp förskola
	NEJ	Positivgården
JA		Rångedalgårdensförskola
		Sjöbogården
		Skattkistan
	NEJ	Skogsgläntanförskola
JA		Tokarpsbergsförskola
JA		Virvelvinden
JA		Våglängdsgården
JA		Ängsgården
JA		Äsperedsgården
JA		Östergården
JA		Östermalmsgårdens
16	6	

Aplaredsförskola

- 2. Ålder 1-3 år
- 4. Ca 1 ggr/vecka med få barn.

Asklandagårdens förskola

- 2. Förskola
- 14. Ved tillgängligt tex.

Dalsjögårdens förskola

- 2. Barn i åldern 1-6 år
- 14. En skolskog närmare förskolan. Motorikbana i naturmaterial. Vindskydd.
- 15. Vi har möjlighet att gå till Kerstinsgårdens skolskog, den ligger dock en bit bort så pedagogerna väljer oftast en skog som ligger närmare förskolan. Vi har också en "inhägnad" dunge i anslutning till gården där vi också har en grillplats. Det finns goda möjligheter till utomhuspedagogik på gården och nära i anslutning till förskolan.

Frufällegårdens förskola

Hulta Ängar förskola

- 2. Förskola 1-5 år
- 14. Fler små öppna platser dit vi kan gå och samla barnen.

Hällegårdens förskola

- 2. Förskola 1-5 år
- 5. ?
- 6. ?
- 7. ?

Hässlegårdens förskola

- 14. Vi har ingen skog som tillhör oss.

Kärnhusets förskola

- 2. Förskola 4-6 år
- 14. vi skulle vilja ha vindskydd för att kunna vara ute längre vid hård nederbörd.
- 15. Information har vi fått söka själva. Vi sköter den själva. Den är ny (inget underhåll ännu)

Lilla safirens förskola

- 14. Vi har ingen skolskog men skulle gärna se att det fanns. Då med grillplats, tex hinderbana.

Linneagårdens förskola

- 2. ålder 6mån-5år
- 14. Närhet till en.

Lorensbergsgårdens förskola

2. 6mån-5år

14. Fler skolskogar och med vindskydd.

Lövängens förskola

2. 1-5 åringar

3. Skolskog användes av skolan vi ha för långt dit.

14. I Målsryd skulle vi vilja att den låg närmare förskolan. Det finns ett bra område bredvid förskolan men vi får sköta den själva. Tråkigt nog slås eldstaden sönder av äldre användare under helger.

Melltorp förskola

2. Förskola 3-5 år

Positivgårdens förskola

13. Vi har skog runt vår förskola som vi nyttjar flera gånger i veckan.

Rångedala förskola

2. Förskolan

3. Vi går till en skog som ligger bredvid vår verksamhet.

6. Vi går till en "allmän" skog som passar vår verksamhet.

9. Den skog vi besöker är välskött.

15. Vi har ingen skolskog på vår gård men vi går till en närliggande skog som är väldigt uppskattad av barnen och pedagogerna. Visst hade det varit roligt med en skolskog men vi tänker positivt. Det blir en rolig utflykt och flera lärsituationer på vägen till skogen.

Skattkistan & Sjöbogårdens förskola

2. Förskolan

Är inte involverad i skolskogar. Tror inte det någon på Sjöbo förskola.

Skogsläntans förskola

2. Förskola 1-5 år

7. Vi har själva valt ut platsen.

9. Ingen sköter det.

14. Hålla efter.

Tokarpsbergs förskola

2. Förskola ålder 1-5 år

4. En dag i veckan av en avd.

5. Lite långt för de yngsta.

6. Lite för svårt för barnen, anpassad mer till äldre barn.

9. Ibland är det nedskräpat.

12. Motorik, växter och natur. Ta med vårt gröna flagg tema. Känsla för miljön.

14. Att utvecklas för att passa även barn i förskolan.

15. Se tidigare kommentarer.

Virvelvindens förskola

2. Förskolan

3. Vi får låna Byttorpskolan då de ej är där.

14. Möjligheten att vistas där mera. Vi måste anpassa oss efter skolan.
(egentligen bättre kommunikation mellan skola och förskola ☺)

Vi kan inte själva utveckla och ordna i skolskogen eftersom den inte är vår.

Våglängdgårdens förskola

2. 1-3 år

14. En liten städad grillplats hade varit en bra sak att ha.

Ängsgårdens förskola

2. åldern 1-6 år

15. Då vi är en förskola på fyra avdelningar så har varje avd, en speciell plats i skogen som vi går till.

Äsperedsgårdens förskola

2. 4-5 åringar

14. Vår förskola finns i samma byggnad som skolan. Skolan har en skolskog, vilken ligger för långt bort för att passa vår verksamhet. Vi i förskolan har andra skogspartier som ligger närmare, där vi är och bedriver undervisning. Dock har dessa ingen uppbyggd lärmiljö, så som skolskog kan ha.

Östergårdens förskola

8. Om det fanns en.

14. Motorikbana anpassad för förskolebarn. Vindskydd. Fast grillplats. Nära och enkelt att gå dit. Tillgängligt för barn med olika funktionsvariationer(att kunna användas av alla)

15. Ni ställer oss frågan. Hur gör vi för att komma igång?

Östermalmsgårdens förskola

2. Åldrarna 1-5 år

9. Det är utomstående som är där och förstör.

14. Avståndet är idag för långt och gör att vi inte nyttjar den. Mer anpassad verksamhet till yngre barn inom förskolan.